រឿងសព្វសិទ្ធ

ចំឡងតាមសាស្ត្រស្លឹករឹត

បានកែពាក្យខ្លះតាមអក្ខរាវិរុទ្ធ ឯពាក្យ

និងដំណើររឿងនៅដូចដើម រឿងនេះ មាន

ប្រយោជន៍ណាស់ គួរលើកតម្កើង

អក្សរសាស្ត្រខ្មែរជាតិ ។

បោះពុម្ពលើកទី ២

00586

Phnom-Penh University LIBRARY.

ព.ស. ២៥០៣ គ.ស. ១៩៦០

រឿង

សព្វសិទ្ធ

អហំ ខ្ញុំសូមវន្ទី លើកអញ្ជលីទូនអភិវាទ ជូនគល់ ក្រពុំបំពុំជាតិ ដាក់ដល់នលាដលុតកាយា ។ ក្រាបក្រាម ព្រះបាទយុគល់ នៃព្រះអរហំស្រីសព្វា សម្ពុទ្ធជាមកុដត្រៃ លោក ជាគ្រូទេវតាគ្រូព្រហ្ម ។ នូវអស់គន្ធព្វគ្រប់គ្រុឌ វិទ្យាធរនាគាមារយក្ខយម មនុស្សសត្វស្រុះសព្វតូចធំ ចូល មកបង្គំក្រាបប្រណម្យប្រាណ ។ ព្រះអង្គខ្នានសព្វហ្វូងសត្វ នាំកាត់ផុតវដ្ដសង្សារបាន រួចពីកងទុក្ខសុខសម្រាន្ត ដាក់ដល់ ត្រើយឋានសិវាល័យ ។ ព្រះបរលោកចរិយាវង្ស ទ្រង់សទ្រង់ ករុណាជាមហា ប្រទានព្រះធម៌បិដកត្រៃ ទុកជានិស្ស័យ សាមញ្ញសត្វ ។ ខ្ញុំថ្វាយបង្គំព្រះធម្មា សេដ្ឋាសុទ្ធាអាចបំបាត់ កិលេសសំនាឲ្យសូន្យស្ងាត់ ដោយព្រះបរមត្ថអាទិធម្ម ។ ព្រះ អរិយសង្ឃគប់បរិសុទ្ធ សមជាកុលបុត្រក្នុងសាសនា ទន្ទេញ សូត្ររៀនប្រៀនអាគម ជាផ្លូវយាត្រាទៅនិព្វាន ។ បរមត្ថ

ចាក់ចាកកុំប្រមាទ ស្ដាប់ពុទ្ធឱវាទដំបូន្មាន ឲ្យរក្សាសីលបំពេញ ទាន ទុកធ្វើជាយានប្រសើរជា ។ ឲ្យរំលំបាត់កាត់លោភា ទោសាមោហាកុំផ្ដាត បង់បាបមិនត្រូវផ្លូវធម្ម វេលាអស់ ផ្ទាកនាំអបាយ ។ គួរត្រិះរិះរកច្បាប់ប្រពៃ តាមព្រះវិន័យ អភិប្រាយ ធ្វើបុណ្យដាក់បាតចំណីបាយ ចំណាយជា ស្បៀងសៀតអាគម ។ ខ្ញុំថ្វាយបង្គំនូវព្រះសង្ឃ ប្រសើរផ្ចិត ផ្ចិតទ្រង់សិក្ខា ជាសាវកបុត្រព្រះសាស្ដា ទ្រង់ពីណាកាសាវៈ ថ្វាថ្វៃ ។ ដែលលោកសំដែងបិដកវេទ ឃើញហេតុ សង្ឃ ជាបច្ច័យ ហើយកាត់រំលាងកងកម្មភ័យ លុះក្ស័យវៀស ចាកពីតណ្ហា ។ កាលព្រះអង្គជិតចូលនិព្វាន ឈ្មោះញាណ បារីកទុកសាសនា ឲ្យគ្រប់ប្រាំពាន់ព្រះវស្សា ជាពុទ្ធធម្ម ប្រវេណី ។ សម្ដេចសព្វញ្ញូមុនីនាថ ដាក់ទុកព្រះបាទលើ គីរី ទុកព្រះពុទ្ធរូបសូត្រមុនី ព្រះមហាពោធិបិដកត្រៃ ។ ព្រោះដៀកសម្ដេចព្រះសាស្ដា ជាបឋាសាសនាងក្រោយត្រៃ

នឹងសាបសូន្យទៅទើបទ្រង់ថ្លៃ ទុកនូវទេពិយតាំងប្រាំហាន ។
ឲ្យអស់សព្វសត្វជនវន្ទា គ្រាន់ជាទីពឹងបំរុងប្រាណ សក្ការ
បូជាទៀនធូបបាន ផលបុណ្យក្រៃមកក្បាន្តទំរុក្តា ។ អហំ
រំខ្ញុំសូមចាប់ចេន លើកល្បងកាយរៀងតាមប្រាជ្ញា ពាក្យសៀម
ទើបតែប្រែភាសា ជាពាក្យខេមរភូមា ។ តោះបើលើស
លោះខុសពាក្យពិត ពុំជិតពុំជួនស្នួនវគ្គឃ្លា សូមជួយចាក់
ថែងថ្ងៃផលពណ៌នា ដល់អ្នកពល់គ្នាដែលចង់ដឹង ។ និទាន
បក្សាជាបឋម គួរសមនឹងស្តាប់សព្វដំណឹង ដំណើរនេះខ្ញុំ
ប្រែប្រឹង សុខ្ទសីងមានមកពីបាលី ។ ព្រះពុទ្ធអង្គទ្រង់បន្ទូ
បន្ទាយប្រាយប្រែតែសេចក្តី ប្រោសអស់កិត្តុកិត្តុខ ដើម្បីឲ្យ
បានលុះមគ្គផល ។ ខ្ញុំឈ្មោះម៉ឺនកក្តីអញ្ជក រិះគិតតែខ្លួន
ដោយយោបល់ យកបុណ្យសូមបានសុខសួគ៌សល់ សូមដល់
រួចចាកទុក្ខភ័យផង ។ ព្រះពុទ្ធសកពជព្រះសាសនា អភិក្ខត្តា
ហួសកន្ទន ពីរពាន់ប្អូនរយសែសិបសង កន្លងទៅហើយ

ដោយគណនា ។ ហោមន្តរដូវ១០កើតខែ មិគសិរថ្ងៃអង្គារ
ឆ្នាំកុរឯកស័កដោយវេលា បុក្សពារសុរិយាត្រេទ្រជាកចំ ឬ
តែងលើកពាក្យនុប្បយរ៉ូ នៅឃុំនគ្រស្វរវិសុទ្ធ ចតុមុខកំ
ពេញភាគគាថា រិះគិតរៀបចំតាមប្រាជ្ញា ។ និទានដំណាល
កាលព្រះមុនី សារពេជ្ញមូលីនាមលោកា ចាប់ជាតិជាសត្វ
សកុណា នៅព្រៃហេមពាន្តព្រឹក្សាស្ថាន ។ កាលព្រះអង្គ
គង់វត្តជេតពន សុគន្ធកុដិតែស្វរ៉ាកាន្ត ផាទីស្រុះខាររោលហាន
សិក្ខសិរចេតិយ្យស្មោះសារ ។ សម័យថ្ងៃមួយនោះព្រះអានន្ទ
ច្រើនព្រៃមនន្តមកកុះករ កនីជម្សកាថៃបវរ សំដីតែរព្រកស
សរសើរថា ។ ព្រះអង្គមានមកុដផុតត្រែកោ ព្រះគុណលើស
លប់ផតខបុម៉ា ជាគ្រូគ្រូព្រហ្មមនុស្សទេវតា ទ្រង់ព្រះករុណា
មេត្តាសត្វ ។ សម្បើសេពសានព្រះបារមី បួនសេង្ខយមួយ-
សែនកប្ប បំពេញព្យាយាមទើបត្រាស់ដាច់ រួចពីកណ្តាប់ដៃ
កណ្ហា ។ ដើម្បីសង្គ្រោះជួយញាសាបស្រង់ សព្វសត្វកាក់បន់ពី

សទ្ធា ឲ្យសូន្យបាត់ទុក្ខបានសុខា តាមមហានគរនិព្វានពាក ។
កាលនោះសម្តេចព្រះជិនស្រី ទ្រង់ជ្រាបសេចក្តីដោយញាណគត
ទើបយាងព្រះបាទស្អាតវិចិត្រ តាមពុទ្ធនិម្មិតរៀនមកដល់ ។
ធម្មសភាគសាលា ឡើងលើអាសនាល្អវិមល ទើបទ្រង់
ជម្រះដោយយោបល់ ត្រាស់សួរកិច្ចកលសាវកថា ។ អាវុសោ
ទាំងអស់ភិក្ខុជន ស្តីអ្វីតែកកុងក្នុងសាលា មិនទាំប្រតិបត្តិ
ហាត់សិក្សា វិន័យសិក្ខាពេបត្តិ ។ ព្រះមោគ្គល្លានក្រាប
ទូលស្នង ថាអស់ភិក្ខុផងកើតស្រដី សរសើរត្រឹមតែព្រះបារមី
អម្ចាស់សិរសើរលើលោកា ។ សម្តេចសព្វញ្ញូពុទ្ធអង្គ បាន
ទ្រង់សណ្តាប់អស់បណ្តា ទើបបើកព្រះឱស្ឋបន្ទូលថា នៃមោ
មោគ្គល្លានមានបារមី ។ អ្នកឆាំភិក្ខុសង្ឃមកសរសើរ ដំណើរ
តថាគតនេះថ្វី ថាមានគុណភាពក្នុងផែនដី មិនមែនតែឥឡូវ
នេះណា ។ ពីកាលកកាន់ខណ្ឌនេត្តទាំង កំបាំងបាក់
ស្វាគមអតីត យូរយារកាលនោះគឺតថា គតកើតជាមហា

បុរសរត្ន ។ មួយមានឥទ្ធិរិទ្ធិក្លាហាន ឋិតនៅផែនដានខាំងជន
បទ ជាបុត្រសេដ្ឋីថ្លៃប្រាកដ ប្រកបសម្បត្តិបរការ ។ ហើយ
មានសិទ្ធាញ់ពេញចិត្តស្ត្រី មួយពាន់មួយនាក់ក្សៃស្នេហា
ជាពោធិវង្សទ្រង់បេស្កា មានព្រះប្រាជ្ញាលើសអ្នកជន ហើយ
លោមាតាបិតា ស្ទួនរៀនសិល្បសាបានដុំចប់ន តែងពេះ
ជានិមិត្រពិតជាម្តង ឲ្យកៃព្រតគុនគួរអស្ចារ្យ ។ សម្តេច
ជិនវង្សពង្សពុទ្ធវង្ស នាំហេតុតាមអត្ថព្រះគាថា សណ្តាប់
ប្រាប់គ្រប់សាវកា តាមបទគាថាហើយទ្រង់ឈប់ ។ គ្រានោះ
ជំនុំព្រះអរហន្ត អភិវន្ទក្រាបទូលព្រះចោមភព ថាសូម
សន្តោសព្រោសព្រោះព្រះ ទើនបានដឹងគ្រប់ជាបច្ច័យ ។
សម្តេចព្រះលោកនាថ បើកឱស្ឋមុនក្រាស់ថានៃ ភិក្ខុអើយ
កាលព្រេងអន្លែនព្រៃ ច្រើនអសង្ខ័យហួសបរិច្ឆា ។
ក្នុងដើមជាតកក្នុកនិបាត នៃមហាសិបជាតិនោះថា គតកើត
ជាសព្វសព្វណា នៅក្នុងព្រឹក្សអត្តានបាន ។ គ្រានោះ

លើថ្មក្រែកសាលវ័ន ខ្ញូរខ្ចេរណ្តច័ស្នសាន ជាទៀប
ក្រពុំសជាតិតិច្ឆាន រួមប្រាណនឹងតាននាថបក្សី ។ នៅជាមួយ
គ្នាមួយរុំទុក មានចាំសម្បុកទុកកូនខ្ញី តាមលោ្ណលរែកន
ហើរេកចំណី ទុកនានាបក្សីស្រែកក្រ ។ ថែចាំចាំកូននៅសម្បុក
ជានិច្ចឥតទុក្ខកែងសុភា សម័យនៅថ្ងៃនោះព្រះសុរិយា រៀនរះក្អឹ
ថ្កាព្រហាមស្មោះ ។ តាមលោ្ណលហើរចាកលំនៅបាន ទៅរក
មួយប្រាណហើរផ្សុកផ្ទុះ ចូលពនាល័យព្រៃរបស់ ហាក់
ហោះទៅទៀបច័ស្រះស្រី ។ មួយមានឈូកឈរដុះហាង
សំចន់ស្បត្តិផូចទ្ធលពាំ រីករែកបុប្ផាកេសរជ្ទ ដោយព្រះសុរិយ៍
ទើបរៀនរះ ។ បក្សានគ្រាក្រឡេកយល់ ដាក់ដល់អរពេក
ដោយពេលពេល ច្បាះពួយចៀនជាបស្ទាបចេះ ចុះទៅក្នុងស្រះ
ដំពីកផ្កា ។ លួមព្រះឈិនគរបរគ្រៀន។ អណ្តែកលយលៀន
តាកទិសា ស្រូបខ្យល់ហ្សាស់វ៉ន់ព្រះសុរិយា ស្ទើត្តីថ្ងាចប់ផែនដី ។
រីឯមុសស្បុនក្នុងស្រះនោះ លន់សុះគ្រូវក្តៅព្រះសុរិយ៍ រីបរួ

ក្រោបជាប់ទៅវិញវិ តាមនោះឥតបីដីងឡើយណា ។ កំពុងតាមបី
ចឹកជាតិបទុម លោដូចគេរំរួបកាយា រួតរឹងតឹងជាប់នៅក្នុងផ្កា
បក្សាតិតកំយព្រៃស្ទើស្លាប់ ។ ទំប្រឹងបំរះក្រឡរស្ទុះ នៅ
ក្នុងផ្កានោះជាប្រញាប់ ខ្លួនសោភមួលផ្លូលផ្កាជាប់ ស្ទើរ
នឹងស្ទូនឡប័ត្តស្លាប់អសារ ។ រឹងថប់ញាប់ញ័រអស់កន្លប្រាណ
ខានខ្សឹកខ្សួលក្តួលសោកថា ឱះឱ! ករិយាបុត្រស្នេហា សម
នឹកបិតាស្លាប់បាក់ ។ ឥឡូវក្រាបមករកចំណី ព្រោះក្តី
ស្នេហាសន្ធារសត្វ ឥឡូវចាំនៀរពៀរមកកាត់ ឲ្យកាយ
ខ្លាយខ្លាក់ដូច្នេះណា ។ ខ្លួនស្លាប់តាមកម្មមិនចាំតិត ការណ៍គិត
កែកូនៈនៅឯកា ប្រពន្ធឯក្រោយសមទ្វាចផ្សា តោមនស្ស
ទុក្ខាឃ្លានចំណី ។ រៀនខេះស្ទះស៊ិនមិនទាន់ចែន នឹង
តាប់សំថែងទៅបក្សី កាលក្រោយបក្សាហើរចេញវិ ថ្ងៃនោះ
ព្រោះក្តីអកុសល ។ ជួនជាក្ងែងព្រៃគេះព្រៃព្រឹក្ស សន្តា
សន្តិកដោយស័ត្វខ្យល់ ពោកបក់ផ្សងផ្សប់ចលាចល ពេល

ទៀបមកដល់សកុណី ។ ធានីតាបឃើញជាក់ច្បាស់ថ្លើមក្អក រំជួលម្លូលបុកសព្វម៉ស៊ី ស្រយុតស្រយន់អង្គអគប៊ី ហើរហក់ ឃ្មាតទ្វីដោយភ័យព្រាំង ។ ហើរស្ទុះស្ទាផ្សារដោយចិត្ត អាណិត នូវកូនស្ងៀមស្ងែ រោការន្ធត់ស្ទុតភាន់ភាំង ញាប់ញ័រអស់ ពាំងអង្គកាយ ។ អន្ទះអន្ទែងវង្វេងផ្សាខ្មៅ កណ្ដាលតណ្ហាប ឯងឯកា ទើបទួញថាឱកូនសង្សារ សមគួរយើងភ័ម្ភន់នេះហើយ ។ ឱអ្នកស្លាប់ថ្ងៃពន្លក ម្ដេចមិនឃើញមកណាអ្នកអើយ ក្អែក ព្រៃនេះកូនស្ងួនអស់ហើយ កូនអើយសមអ្នកនឹងស្ដាយផ្សា ។ សោកហើយធានីតាបធាបហើរចុះ ទើបហាក់ពុះនៃអកា ចឹក ពាំនាំកូនស្ងួនស្នេហា នឹងពាំយាត្រាក៏ពុំបាន ។ អនិច្ចាតាបញី ញ័រអស់អង្គ ហើរហក់វិលវង់សោកប្រាសព្រាណ ទួញថាឱកូន គួរគួរព្រាណ ម៉េះសមម្ដាយខានឃើញមាសថ្លៃ ។ ហើយរំអួរ អស់ទោពាក្យ បឹតថានសំណាក់នឹក្យនៅព្រៃ ព្រោះជ្រួយសូមជួយគិត រំពៃ ឲ្យកូនរួចក្ស័យម្ដងនេះណា ។ ក្អែកនោះឆេះពលដាល

បណ្ណាល័យ
Phnom-Penh University
LIBRARY
សាកលវិទ្យាល័យភ្នំពេញ

ក្រលួច ធាបគួចសម្បកនៃបក្សា នេះពេលពាំកូនស្ងួនឲ្យ សង្សារ ក្បៀតក្បៀយជ័រកំពេចទ្វី ។ ធានីបាទឃើញកូនក្បៀយ ដួងច្បោះ ស្ទុតស្ទុងកន្រោះបាក់ស្មាគ៌ ទួញថាឱកូនស្ងួនពិសី កម្មអ្វីមកកាត់ឲ្យខ្ចាត់បង់ ។ ពាំងក្ដុកក័សូនព្រួនភ្ញៀវព្រៃ ពាំងប្ដីក៏ព្រោកច្បាក់ពាំងអង្គ ព្រឹកមិញនៅជុំគ្នាហាន់ ទឹក ទៀនមិនបង់សៅអ្វីឡើយ ។ រស់នៅក្ដៅក្ដីអប្រិយប្រាណ តែង តែរំខានមិនសះស្បើយ បើភ្លើងឆេះផ្ដាញស្លាប់ទៅហើយ ទ្រូង អើយសៅនៅទេតេ ។ ថ្លែងពីតាបឈ្មោលដែលបួសជាប់ នៅក្នុងស្រពាប់បបុមា សន្ធោះព្រលប់សន្ធ្យា ចន្ទ្រាឡើង រះផ្ទះនភី ។ សន្សើមស្រោកភ្លាក់សស្រោក ចុះដោក ព្រឹក្សាសព្វធរណី រំពេចយក្រសាយស្រពាប់ក្សី បក្សារួចពី កេសរទ្វី ។ ហើយហើរម្នាក់ឯងតែងវិវេក ផ្គាំងផ្គុកផ្ជិប ក្ដាមតាមស្មើ ព្រះចន្ទក្ដីយង់ក្នុងពេក្រ អកបីបង្អិនលង់ឡើយ ណា ។ ក្លិនសោកសរដែលជាប់អង្គ ក្រអូបគុំគួនជាប់

កាយា លុះមកដល់ទីនៃអាត្មា ឃើញព្រៃព្រឹក្សាភ្នំនេះអស់ៗ
ចាក់ចាំងសម្បុកដែលទុកកូន ឈើងស្ងាត់សោះសូន្យគ្មានសល់
សោះ ប្រពន្ធក៏បាត់ស្ងាត់ចាំងអស់ ចំពោះជាកម្មនៃអាត្មា ៗ
រំងំគេញ័រញាប់ចំប្រប់ប្រាណ រំខានខ្សឹកខ្សួលក្តួលសោកថា
ឱកូនកំសត់បុត្រទុហារ ទៅណាពុំឃើញដូចសព្វកាល ៗ
កាលនោះឯនាងសកុណី ឃើញប្ដីមកដល់សោកផាលពិល
ទើបចេញពីព្រៃព្រឹក្សាសាល មកផ្ដាលទន្ទ្រប្ដីស្រដីថា ៗ អ្នក
ឯងទៅព្រៃបានសប្បាយ ត្រេកនឹងសាហាយត្រូវចិន្តា ឥឡូវ
ភ្នំព្រៃនេះព្រឹក្សា នេះកូនទុហារស្លាប់ក្សិណក្ស័យ ៗ
សព្វកាលរៀង១មកត្រូវពេល ពុំដែលខានខុសឡើះមួយថ្ងៃ
គ្រានេះប្រែចិត្តកាត់អាល័យ គេចកែផោះដៃរកស្នៀកថ្មី ៗ
យល់ជាត្រូវចិត្តស្ម័គ្រមេត្រី ស្មោះស្ម័គ្រស្រឡាញ់ពេញបេតី
ថែមចិត្តទុកជាថ្នាក់ទុនស្រី ទីនិមកប្ដីអ្វីណាអ្នកអើយ ៗ ហើយ
ធ្វើជានឹកលើកកូន ដែលសូន្យប្រល័យក្ស័យអន្តរាយ អ្នក

ណាមិនដឹងកលកែក្លាយ ទុបាយមាយាជាពាក្យពិត ៗ
សកុណាបក្សាបានស្ដែងស្ដាប់ សំរាសព្ទប្រពន្ធប្រចណ្ឌចិត្ត ទើប
ឆ្លើយតាមអើយបងកែពិតគិត ដល់ម៉ែក្រមាសស្ងួននឹងកូនក្រៃ ៗ
កែបងបានហើរដើរដោយជ្រោះ ឃើញស្រះធំនោះណាកែវថ្ងៃ
មានផ្កាឈូករីកច្រើនក្រាសក្រៃ បងក៏ប្រាស្រ័យចូលចំកផ្កា ៗ
ជូនថ្ងៃរៀនរះស្រទន់ពិត ផ្កាឈូកនោះស្ងំរឹតកាយា ដោយ
នៅកំដៅព្រះសុរិយា បងជាប់ក្នុងផ្កាចេញពុំបាន ៗ លុះវែង
អាទិត្យអស្ដង្គត់ បំផុតបំភ្លាំងព្រះសុរ្យនាទ សរឡើមកយារុះចុះ
ដោកប្រាណ ទើបបានផ្កានោះរីកទៅវិញ ៗ ឯបងក៏រួចអន្ត
អាត្មា ហ៊ុចហើរយាក្រាមកនេះម៉ែញ នាងកុំកាន់ចិត្តជាទុក្ខម្នេញ
ទោមខស្ងួខន្ទេញពីនោះឡើយ ៗ បក្សីស្ដាប់ជាក់ទើបកបថា
កុំប្រើប្រាជ្ញាណាអ្នកអើយ ប្រសិនកល័យខ្ញុំមែនហើយ ម្ដេច
ធ្វើភោះតើយដូចេះណា ៗ រៃស័យកើតជាប្រពន្ធប្ដី តប្បីដឹង
ទុក្ខដឹងសុខា ទើបហៅស្រឡាញ់ពេញស្នេហា នេះគ្រាន់កែ

ជាការពិតណាស់ ៗ ឯចិត្តបែកបែរប្រែធៀក ប្រើងល្បៀត
ឯទៀតទោលឯបាស់ ហើយថាជាប់ផ្កាទៅក្នុងស្រះ ខ្ញុំដឹងចិត្ត
ច្បាស់យ៉ាងនេះឯង ៗ ហ៊ានពោលពាល់ភ្លើងនេះសំបុក ធ្លាក់
ក្នុងក្រសុំតទៅក្នុងព្រៃ គ្មានសល់រូបអន្តរធានផែនដី ទៅ
មានតែផ្សែងហុយទុលធ្លូល ៗ ទុក្ខសំណព្វពាំពេញចិត្តស្ត្រី
ម្ដាយទឹកដើមអ្នកញាក់ញើមគុណ ម្ដាយសោកពិលាបយំខ្សឹក
ខ្សួល ឈឺចាប់នេះធ្លួលញ៉ាំពេងពោះ ៗ បក្សាទៀតវែបវែក
ចាំស្ដាប់ ប្រពន្ធសាសព្វស្ដីបញ្ញោះ ទំនងខាត់ប្រកាន់ជាវផរឈ្មោះ
តំរោះតិកយកមកព្រោព ៗ ទើបលោមប្រះឡោមបោមព្រលឹង
មាសប្រឹងទំនងថ្វីពេកពំនាំ បន្ទំព្រងនៃមេខពិតត...យា ជាក់ជា
ស្រឡាញ់អស់ពីពោះ ៗ ដែលពុំបានមកតាមពេលពិត
ដោយសាផ្កាពិតស្ទើរពុំសេរ ពន្យល់មកតាក់ឱ្យបាត់ឈ្មោះ សូម
ប្អូនសង្គ្រោះអាណោស ៗ សកុណីស្ដាប់ហើយឆ្លើយតបព្រេង
ថាចិត្តអ្នកឯងចំរូស្សា ខ្ញុំដឹងជាស្រេចកុំបាច់ថា រាងវែកប្រាជ្ញ

ទេវតាទៅ ៗ តាងវិតវដ្ដលក្ខណ៍ផង្ត្រីយ ហាក់ដូចអគ្គីនេះ
ទៅ ទុកវិនិតកិនស្មើរក្សែយ តែងសោកាល័យពុំស្រាកស្រាន្ត ៗ
បក្សាជាប្ដីស្ដីហេតុប្រាប់ ពុំចូលចិត្តស្ដាប់ជឿស្មោះស្មាន វិយោគ
ស្រណោះបោកប្រាសប្រាណ រំខានទៀតខ្ញួញចំនួញថា ៗ
ទុក្ខនក់សក់មាសម្ដាយអើយ ពីនេះទៅហើយម្ដាយឈឺផ្សា នឹង
ប្រាំពាំទុក្ខនៅដល់ណា ស្ងួតស្ងៀយដក់តាមមាសថ្លៃ ៗ ជា
ហើយកាន់ស្លាបក្រោមបត្តិ ប្រណម្យទេវសួគាល័យ ទាំង
ទេពបិតហានជានព្រឹក្សព្រៃ នៅផ្ដុំគិរីទីបព្វត ៗ សូមលោក
ជួយជាទិព្វសាក្សី ពោះបើខ្ញុំកើតជាតិកាលណា ខ្ញុំសូមតាំង
ចិត្តតិកសច្ចា ប្រាជ្ញាកុំឲ្យខ្ញុំរមកាយ ៗ នឹងជាតិជាប្រុសគ្រប់
អង្គប្រាណ កុំឲ្យខ្ញុំបានស្ដីនិយាយ មេត្រីយកបស្ដាប់បរិយាយ
ដូចខ្ញុំវែងចាយជាក់ស្មោះស្មាន ៗ ពោះបើខ្ញុំកើតជាតិកាលណា
ជាសត្វមនុស្សាសព្វ ១ ហាន ជាតិប្រុសកុំស្ត្រីរក្សរូបប្រាណ
កុំឲ្យរាប់គានស្ថានមេត្រី ៗ កាលណោះសកុណាបក្សាសត្វ

សម្ដីចាំស្ដាប់សព្វបក្សី ព្រួនាងសព្វជាផ្ដោះវី ទើបស្ដីសា
សង្ឃនិងខ្ញើយថា ៗ សូមទេពទសទសោទស្របហាន បិត
ក្រើវីមានធកាម ជួយជាសាក្សីខ្ញុំប្រាថ្នា តបស្នងពបា
នាងបក្សី ៗ ដ្បិតគេប្រាថ្នាអនាគត ឲ្យជៀសចេញផុតខ្ញុំជាប្ដី
ជាតិប្រុសគេជាមិនមេត្រី មិនស្ដីមិនស្ដាប់សព្វវាទី ៗ ឯខ្ញុំ
ស្រឡាញ់ពេញចិត្តស្ត្រី នឹងនាងនេះជាក់ស្មើជីវី ពុំមាន
បៀតបៀនប្រែចិត្តពី រៃលកាកញ្ញឯទៀតសោះ ៗ ជាតិ
ក្រោយសូមឲ្យបានរួមរ័ក្ខ នឹងនាងនេះជាក់ជាគូស្នេហ៍ ខ្ញុំស្ដីឲ្យ
ស្ដាប់សព្វស្រណោះ កុំឲ្យរោះលុះនិក្ខាន ៗ ឯនាង
សកុណីបានស្ដែងស្ដាប់ បក្សាសព្វតាំងប្រធាន ក្ដៅចិត្ត
ឈឺចួលក្ដួលភិតក្សាន មិនមានទឹកស្ដាយដល់ដក ៗ ហើយ
ស្ទុះចូលសុងកងភក់ភ្លើង ចេះឡើងប្រេកផុតសំនារ តាប
ឈ្មោលរហ៊ាជាក់ធ្លាក់ប្ដីមផ្ង ស្ទុះទ្វាចូលស្លុងកងអគ្គី ៗ
ភ្លើងនោះធ្លុះនេះជាវេះផង ផាយជាក់បាក់បង់ជាធូលី សក្ខ

នោះនាំគ្នាស្លាប់ទាំងពីរ ព្រោះកម្មពៀរពីអតីត ៗ កាល
កពមុនឡើយបក្សានោះ បានលុះបុណ្យភ័ក្ដតាប់ជាតិជា មនុស្ស
ហើយផុតសត្វក្សយផង វេរានោះតាមមកលល់ជាតិ ។ ពៀរ
មកផ្ដួរនាលោកិយ បក្សាបក្សីកើតរៃទ ផុតខ្លួនឯងវិញមិន
ឃ្លាឃ្លាត គ្រប់គ្រាំរាយជាតិទើបរលោះ ៗ រួចពីវេរាពៀរ
តាមបាន ចាកជាតិតិរច្ឆានមកកើតស្នេហ៍ ជាមនុស្សមានរូប
ល្អស្រៀវស្រស់ លើសអស់មហាជនប្រុសស្រី ៗ ២តាប
ឈ្មោលនោះមកកើតជា បុត្រាគោណ្ណញ សេដ្ឋី ភរិយា
ឈ្មោះនាងទេវមារី ពីរសរសពីសីសបសោភា ៗ នៅស្រុក
បន្ទគ្រាមក្ខនបុរី ពាពណ៌សិរកាព សេដ្ឋីសម្បូណ៌ដោយ
ទ្រព្យ អនេកគណនាពន់ប្រមាណ ៗ លុះនាងទេវា
មានគភ៌គ្រប់ ទសមាសតំបេបរិបូណ៌បាន ប្រសូតទារកជា
ប្រុសប្រាណ សេដ្ឋីកំសាន្តសោមនស្សរីក្រៃ ៗ ឲ្យឈ្មោះ
ជាចៅសព្វសិទ្ធ រូបកាយវិចិត្រល្អប្រពៃ ភាពដូចទេវតាសួគ៌ាល័យ

ច្យុតចុះមកឰដែនលោកា ។ លលុះព្រះអគ្គចំរើនធំ សក្តិ
សមប្រកបព្រះប្រាជ្ញា ព្រះជន្ម ១៥ ព្រះវស្សា មាតាបិតា
តែងបេតី ។ ទើបរើសរកបានមិត្រស្និទ្ធម្នាក់ ឲ្យនៅរួមរក្ស
ស្ត្រីត្រះមេត្រី នៃបន្ទន្យទឹងគ្នាផាប្រក្រតី ឥតមានទុក្ខជាសុខា ។
ឯចៅសព្វសិទ្ធទ្រទ្រង់ មានស្រីសួស្តីគ្រប់ប្រការ ប្រកប
បុណ្យស័ក្តិសមលក្ខណា ទូវព្រះប្រាជ្ញាពិសេសពិត ។
ហើយមានកុមារជាគូស្និទ្ធ មួយពាន់មួយនាក់នៅនៃបរិក្ស
រួមរក្សស្ត្រីស្មោះអស់ពីចិត្ត ស្រឡាញ់គ្នាស្និទ្ធឥតមានបាន ។
អ្នកមានប្រាជ្ញាក្លាហានណាស់ ផ្ទៀវផ្ទាស់លើសអស់កុមារផង
សម័យមួយនោះព្រះបង្គាប់ច្បង គនគិតចុំបង់នឹងយាត្រា ។
បរលោតគទីពីងតរ កៅរៀនសិក្សាសរវិជ្ជាការ សិល្បសាស្ត្រ
សិល្បគេខព្រះគាថា ឯតក្កសីលាមហាស្ថាន ។ ហើយទីន
បបួលពួកកុមារ ដែលរួមចិត្តចិត្តស្មោះស្មាន ទៅជាស្រេករ
គំនិតប្រាណ គិតស្រេចចូលបានមហាសេដ្ឋ ។ ដល់ហើយ

ក្រញក្រាបថ្វេចសិរសា បិតាមាតាដោយមេត្រី ជាសូមអម្ចាស់
ស្រោសប្រណី ឲ្យដូចសេចក្តីប្រាថ្នាខ្ញុំ ។ ដ្បិតចិត្តសព្វថ្ងៃ
មិនដែលណាស់ បង់បងស្ងួនស្មះស៊ុំនិគម ទីនគិតទៅកេលោក
គ្រប់ ឯបុរីមេត្តក្សលោក ។ កើររៀនរៀនទៅក្រុងខេត្តផង
អណាតិកកូនអ្នកនុំទាំងនា បើរៀនវិជ្ជាបង់សព្វកាលណា ទីផ
លាភតាមរៀមកវិញនី ។ មាតាបិតាក្តានស្ដីស្តាប់ បុត្រា
សាសព្វសព្វសេចក្តី ជាសូមលាលោកតាកុបរី ប្រយោជន៍
ដើម្បីរៀនសិល្បសាស្ត្រ ។ សេដ្ឋីតាំងពីព្រុំហានយាត ពាល់
ចាក់ទើបមានវាចាថា កូនអើយអ្នកបង់ចយោត្រា ហើងឥត
រាំងឌាឃាត់បុត្រថ្ង ។ ដ្បិតមានទំនៀមជាពីបុរស ត្រូវតែ
រៀនអស់សិល្បសាស្ត្រវិស័យ ជាក្បាមប្រជាបច្ចេក្យប្រើនៃក្រ
ឲ្យបុត្រកាស្រ័យលៀនផល ។ ស្រេចទើបបំរើនពរប្រសិទ្ធ
ប្រសើរដូចចិត្តសំរេច អស់ទាំងអម្រិត្តពុកៃភើ កុំបីឃាយ៉ាវៀត
៣គា ។ កាលនោះឲមកាឡវន្សផងស្រី ទូលអង្គសិរសី

ក្រាបលុកលា ទទួលព្រះពរថ្វា ស្រេចហើយក្រាបលាចុះចាក
ឋាន ។ កាលនោះព្រះចៅព្រះជេដ្ឋា ទៅហៅកុមារមិត្រគ្រប់
ប្រាណ មួយពាន់មួយនាក់ស្មគ្រស្មោះស្មាន ព្រមគ្នាស្រេច
បានបរយាត្រា ។ ដើរចាំងព្រៃជួយចំពុំឈប់ឈរ បានដល់
នគរតក្កសិលា ហើយចូលទៅកាន់ព្រះអាចារ្យ ទិសាបាមោក្ខ
គន្លងក្រៃ ។ នាំគ្នាគោរពគ្រប់ទេព ហាត់រៀនវិជ្ជាជាចិត្រ
អាចារ្យក៏ប្រៀនពៃសព្វថ្ងៃ ប្រដៅសិល្បស័យ្យរបស់សព្វសាយ ។
ទើបពោធិសត្វឆ្នើមគេ រៀនវេទវិជ្ជាមន្តតាំងឡាយ របស់សព្វ
គ្រប់បែបដោយលែងខាយ ប្រុសប្រាណប្រាជ្ញប្រាយក៏ក្លាហាន ។
ពោះរូបភ្នែបស្លាប់ប្រាកដពិត អ្នកដកដួងចិត្តចេញពីប្រាណ
នៃគួតទៅដាក់រូបនោះបាន រូបស៊ូទៀតបានមិនមានហ៊ាន ។
ពោះបើបើនឹងចង់ប្រាថ្នា ដកដួងចិត្តតាមបំណង ទៅដាក់នឹងអ្វី
ទីទៃផង សឹងរបះធ្វើយធ្វើសាសន៍បាន ។ គិតលៀងក៏បាន
រៀនរបស់ ប្រុសិនប្រសព្វស្មោះដូចស្មាន កុមារដែលជា

មិត្រគ្រប់ប្រាណ ពុំបានរបស់សិល្បស្មើព្រះអង្គ ។ គង់គិតតួច
ចិត្តក្រៀកក្តួលខ្លៅ នឹកចាំរៀនទៅមិនសូវចង់ ទើបលាអាចារ្យ
ចេញចាកបង់ ត្រាច់ត្រង់វិលមកនគរី ។ ឯចៅសព្វសិទ្ធិឆ្នើមទន់
អម្បូរត្កូលពូជឡើងជនស្រី នៅពីកើតលៀងជាប្រក្រតី អតប
មាត់នុក្កជាសុខា ។ លង់លុះរៀនបប់សព្វលោកយន្ត វេទមន្ត
វិជ្ជាហៀវចោះគ្នា យូរជាក់ខ្សែរច្រើនឆ្នាំ ទើបលាអាចារ្យលៃ
បរដ្ឋាន ។ មកនគរបុរីនិងគ្នា សហគាថាយាត្រាតាំងពីប្រាណ
លង់លុះទន់តាមព្រះស្ថាន ចូលគាល់បិតុមាតុគង់គង់ ។
រឿងនេះស្ទះសិនមិនតាន់ចង់ ទីនីប្អូនសកុណា
ក្បួយផ្កា ទៅយកកំណើតកើតជាតិជា បុត្រមេឃុំដាន
ពារាណសី ។ នាមឈ្មោះព្រហ្មទត្តទុកយោវនី ក្រើសក្រអូន
កាន្តុភាពគ្រង់ផែនដី កុសុមាសោភាផាយហាសី ជាធំលើស
ស្រីស្បព្រក្ខា ។ ព្រះនាងត្រូវតិតចិបបូណ៍គ្រប់ ដួចមូលគំ
បោះសុមាសា នាងក៏ប្រសូតចេញពីធាតុ ជាគុណចេញពុំលង់ ។

ព្រះបាទព្រហ្មទត្តក្សត្រធិបតី ស្ដាប់កើតមេត្រីបុត្រនោមយល់
តាំងនាងកុមារទេវីវង្ស ជ្រើសទ្រង់ត្រិះត្រែកពេកក្នុង ទ្រ
ឲ្យមានមេទឹមបំបៅបី នៃពង្សក្សត្រិយស្រីខ្លួនល្អួន ពាន់ល្អអស់
អង្គទ្រង់មីកហ្មង កុំរាយស្រីផងប្រឡងបាន ។ លុះនាងចំរើន
ព្រះជន្មធំ គប់លក្ខណ៍ឧត្តមសមអង្គប្រាណ ពុំដែលទៀន
គាល់ព្រះអវិការ កល្យាណជាស្រុងឥតខ្ចោក ។ កាលនោះ
ព្រះបាទបក្រកតាក្រេ ទ្រង់គិតសង្ស័យក្នុងចិត្តា ពីដេកដបុត្រ
ស្រីកញ្ញា បើបានកាពាតីមាពាសី ។ ហៅកេកុមារៃថ្ងៃ
ពន្លក មាសមកស្ដាប់ពេនិណាប្រិមប្រិយ បួនមេឃមោក្រុមខ
ពជបុត្រី ពុំដែលប្រស័ទឹតញ្ញាទៀយ ។ គាំងកែពីក្ខូបរួប
ដល់ធំ ដល់ពេញគ្រប់បាណ្ណះហើយ ប្ដូរមួយគួររេយើងឆ្មើងដឹង
អើយ ទើបធ្វើពោះភ័យមិនឡើយឆ្ងី ។ ប្ដីមួយមិនសុខ
ខ្ទព្ពាតាមខស្ស មានបើនុសកាសចិត្តសៅហ្មង ហេតុនេះ
សែនសល់ឆ្ងល់ក្នុង ចូលនាងស្នេហ៍ល្បងចងដឹងល ។ កុមារ

ថ្លៃថ្ងៃវិឡលក្ខណ៍ ខ្លួនអ្នកបានស្ដាប់សព្វគ្រប់ ខ្ញុំលទ្ធា
ជាព្រះភរ ទើបវេវន្ទាលីលាផ្កាខ ។ ចរចូលទៃនត្រៃបុត្រ
ផ្កាលំផ្កែង ដល់ទៀនគន់តែបរែអបពកុងក្រាគ មានព្រះសព៌ដែយ
ស្អីទៅផ្កាន ជាវិហកល្យាណថ្ងៃមាតា ។ ចុះព្រះនាងពី
បិតាក្សត្រ ម្ដេចក្ដុះសុខស្ងាត់មិនចារចា ពុំដែលទៀនគាល់
ពាល់មេ្ទះពណ៌ គួរឲ្យស្នេហ៍ផ្កាថ្ងៃកុំបាយ ។ ឪពុកនាងតាមខស្ស
ពាសខ្លួនចិត្ត ទឹងព្រះបពិត្រគិតដែនកាយ មិនចង់ស្ដីស្ដាប់
សព្វគ្រប់ព្រាយ ចូរក្ខូនក្រាបម្ដាយកុំលាក់ទៀយ ។ សុវណ្ណ
កេសរក្ដីយណាស ទូលក្រាបសំពះមាតាហើយ ទូលជាព្រះ
ទេមាតគុណអើយ តែលក្សត្រិយ៍ព្រាណព្រើយជាបិតា ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់គុណាធ្ងន់អនេក អស់ក្ស័យគិតគេអនន្តា បង្កើតបុត្រគាប
ទៀនការណា មិនបាច់គ្រាក្រៃទៃលុះធំ ។ ពុំដែលឲ្យម៉ង់ក្ដួន
ចិត្តក្ដួល ព្រះទ័យអត់ធ្ងន់ទ្រាំទុកក្នុង ជាហើយអាក់ក្លួលខួល
ពាំងយំ លើកកបេត្តិព្រះដនន់ ។ សូមទ្រង់ករុណាអាណិតម្ដង

ទើបទូលតបស្នងព្រះភូមី ថាកូនសមមាននៀវហើយ តាំងពីកើត
មកដល់ឥឡូវ ៗ សូមរៀបប្រុសខ្ញុំចិត្តឆ្ងាយ ទោះតែជិត
ណាយណាស់មិនត្រូវ មិនត្រេកពងស្តាប់សព្វតោះត្រូវ ទោះ
តាំងអម្ពុជ្ជវរបិតា ៗ នឹងកៀបហារមាត់ឡើងស្រដី ហាក់ដូច
មានគុំអាសំខ្ញុំ ហើយឃើញព្រះភក្ត្រជាក់កាលណា អៀនអន់
ខ្មាសជាប្រាកដ ៗ ពីបុណ្យអកុសលដល់ម្ល៉េះតើ ព្រះមេមិន
ជឿកូនហ៊ានស្បថ ហេតុនេះសូមប្រោសសន្តោសអត់ ទោស
តាំងអំណត់ព្រះទ័យ ៗ កុសុមាទេវីផងទ័នទាវ ស្តាប់ហើយ
យានយោគព្រះបុត្រា ឡើងកាលបមតន្រ្តអន្តរាជា ទើបនាង
គណនាទូលស្វាមី ៗ ថាកូនយើងនេះព្រោះគម្ពីរ ស្តាប់ទៅ
តាណិភកាមកេតុស្ម ថាឈ្មោះកប្រុសកន្លែងណាក៏យ កម្ពុជ្ញ
ប្រហែមកកាយតួអ ៗ មិនឲ្យទន់វែងថ្ងៃរាជា ពោះតាំងបិតា
មហាក្សត្រ ដែលទ្រង់ព្រះគុណករុណាក្ដាត់ ក៏នាំឲ្យបាក់សក្យ
រាជ្យ ៗ ទើបបានមិនហ៊ានមកតាល់ហើយ សម្លឹងគេនាំកូនគ្រានិ

មណី សេចក្ដីនេះសូមព្រះភូមី ក្រាបក្រាមធូលីល្អងបាទា ៗ
ព្រះបាទព្រហ្មទត្តក្សត្រចក្រ ប្រាបជាបុត្រីពុំមាយា ទំនងមាន
កម្មពីបុព្វ បានជាមិនស្ដីនឹងប្រុសប្រាណ ៗ បើគិតឲ្យត្រូវតាម
ផ្លូវធម៌ កូននេះពេញល្អត្រេកបាន ប្រហែលបនីតាំងគូក្នុងកណ
ទើបកូនគលក្ខណ៍ថ្លៃនិតិគ្រាយ ៗ ហើយស្ដេចបង្គាប់សេនាមាត្យ
ឲ្យធ្វើប្រាសាទស្អាតឆើតឆាយ ប្រទានបុត្រទៅនៅសប្បាយ
និងស្នំតាំងនៃខ្លួយជាបរិវារ ៗ ជាតិប្រុសមិនឲ្យពានឃើញប្រាណ
ព្រោះនាងលក្ខណ៍មិនប្រាថ្នា ទើបទ្រង់ដម្រិះត្រិះរិះគិតថា ខំទៀម
ជូនភាពីបុកណា ៗ កូនធំគេតិតឲ្យមានគូ ទុកទៅនៅយូរប្រើយ
ប្រាណ មួយកដវង្វាមហាស្ថាន និងសូមប្រស្រុក្សត្រនៃដែនដី
ប្រសិនបើអត់ពីគញ្ញាទៅ ដែលមានសល់នៅតែកូនស្រី ឃុះគូរ
គិតផ្ដើមបុណ្យបារមី ក្រែងជូនបុត្រីត្រូវចិត្ត ៗ ឲ្យរើសបុត្រា
ខត្តិយាវង្ស ប្រកបដោយពង្សពូជក្សត្រា ឲ្យមកលួងលោមថ្ម
បទោ និងកូនគលក្ខណ៍តែវលក្ខណ ៗ បើមានបុត្វទៀតសា

បានសាងទីងគ្នាពីបុរាណ អង់នាងបរោចាក់ស្មោះស្មាន នឹង
បានអស់សោកជាក្រៃ ៗ គិតភ្នាក់ទើបយាងព្រះបាទា លេលា
ឡើងគង់លើកៅអី មន្ត្រីគាល់ក្រៀបរៀបរាប់រង ទូលតាម
ដំណើរទំនៀមការ ៗ បពិត្រសម្តេចព្រះភូមិន្ទ នរិន្ទលើសលប់ភព
លោក ទៅប្រាយស្រុកក្រៅសព្វទិសា ទូលថាគ្រប់ខេត្រឥត
ហេតុអ្វី ៗ អាណាប្រជាជនទាំងឡាយ សឹងសុខសប្បាយ
ទាំងប្រុសស្រី ដោយសារព្រះគុណបុណ្យបារមី អម្ចាស់សិរី
ទ្រង់ទសពិធ ៗ ក្សត្រក្សាន្តបានស្តាប់សព្វសេនា ដូចព្រះចិន្តា
ទ្រង់រិះគិត ទើបមានតម្រាស់ត្រាស់ប្រឹក្សា អញពិនិត្យ
ពិនិស្ច័យ ៗ ដ្បិតអញគ្មានពកជបុត្រា គង់ស្រក្តាត្រង់ក្រុងត្រៃ
មានតែបុត្រីស្រីភក្ត្រថ្លៃ នាងពុំប្រាស្រ័យនឹងប្រុសប្រាណ ៗ
អស់ពួកលក្ខណ៍ចូរចាត់តែង ចាត់ចែងថ្វាយសព្វអក្សរសាន្ត
ប្រាប់ស្តេចប្រទេសនិវេសឋាន មួយរយដែលពានពកជបុត្រា ៗ
ពុំទាន់មានគូស្រករគាប់ ហើយញាប់ប្រសប់ផ្ញើកដការ ឆ្លៀត

ភ្នាសសុំដីវ៉ែយប្រាជ្ញ ឲ្យមកបវរបារដោយខ្ញុំបាយ ៗ នឹងរើសផើកា
តែកល្យាណ បើនាងស្ម័គ្រស្មានបានកំប្រាយ យើងឲ្យគ្រប់គ្រង
ជាគូកាយ នឹងនាងរោយបាយតែកល្យាណ ៗ ហើយចង្រ
រង្សអន្តអញតាប ជាមហាឧបកដ្រង់ឥតផល្ល ត្រាស់ស្រេច
ទើបស្តេចបម្រួលក្កាន ទីតែងសុំការហ៊ានតាម្ប ៗ គ្រានោះ
ការក្តួណ៌ទៅភ្ជាក់ផ្ទែរ តែងជាសារភាមនិយម តែងអៅ
តាមស្រុកតាមនិយម ប្រទេសតូចធំផងទាំងឡាយ ៗ លុះសារ
ទៅដល់មណ្ឌលឋាន ស្តេចទេមួយពានដឹងសុះសាយ ស្រែក
អរស្មោះសារគ្រប់អង្គកាយ ខ្វល់ខ្វាយចាក់ចង់តែងបុត្រា ៗ
កូនស្តេចខ្លះមានប្រពន្ធមុន ស្តាយស៊ុនព្រោះខ្ទង់ពេសនា
ខ្លះមានប្រពន្ធពុំទាន់ការ បង្អែកតែងជាជាក់ទ្រឡោះ ៗ ស្រុកសឹង
ចាក់ចែងតែងរូបអង្គ ពះកក្រោកព័ទ្ធពីបាយឲ្យអស់ ទំញរត្រៀង
តែងកាយមិនស្តាយរោះ ឲ្យទាំងតែស្រស់ស្រលចិត្តស្រី ៗ
ខ្លះគិតកេស្នេហ៍គូតែគុក ខ្លះគេមម្មាក់ជាន់របថ៊ី ខ្លះកេមក្កមក

ស្រោចសិរសី ទ្រះព្រើយន្ត្រៃនគ្រសន្ធៃ ។ ទ្រះរៀនគាថាមហា
វិសោយ ទេពាំថ្វាយលាយអគ្គិបីរ តាំងស្វាបារីសេពសីងស្នេហ៍
គួកអាន់ពូកែកែកល់ភ្ញា ។ លុះរៀបរូបស្រេចស្តេចគ្រប់អង្គ
យាត្រាត្រាច់ក្រង់តាមមាគ៌ា ពវជូតស្រុកនាំចូលភាព ដល់ព្រះ
ពន្ធាជុំគ្នាស្រាប់ ។ ទៀនហូឌចូលទូលក្សត្រពំលង់ ព្រះអង្គបាន
ទ្រង់ព្រះសណ្ដាប់ ទើបយាងព្រះបាទចេញប្រញាប់ ត្រាស់
ប្រាប់បុត្រក្សត្រតាំងនោះថា ។ ចូរទៅទៅថ្វាយពែងភ័ទ នឹង
នាងនារីពជពីត បើនាងធ្វើយធ្ងន់សង់វាចា នោះមានសញ្ញាជា
មុនស្រេច ។ ទើបត្រាស់បង្គាប់ទាំងយោធី រៀបទីទទួលពួកកូន
ស្តេច ការអ៊ុំមានឯងរៃកង់សម្រេច កុំបាច់ឲ្យអញ្ជះប្រើប្រើនផង
បុត្រក្សត្រនឹងអស់ពួកយោធា ក្រាបលានាំគ្នាចេញទ្រុសង
ហើយរៀបទីឲ្យនៅតាមកង ត្រូវទៅសាសន៍តែមួយម្នាក់ ។
ចាក់ជួរជ្រើយ មានមួយរំង់ ឲ្យនៅត្រៀមក្នុងព្រះដំណាក់ ដាំ
ស្តាប់ព្រះនាងជាជាវលក្ខណ៍ មាននាំជាក់នឹងអ្នកណា ។

ត្រូវពួកជន្ទ្រើបត្ថុស័ព្ទ ឲ្យពួអឹងអាប់កងកោឡាហ៏ នឹងបានជ្រាប
ដល់ព្រះបិតា ទើបការនេះស្រេចមិនបាច់ធ្វល់ ។ លង់លុះ
ព្រលប់យប់សន្ធិយា ភ្ជាក់ផ្អារនាំបុត្រក្សត្រសាមល មួយអង្គ
លីលាឡើងទៅដល់ សកលប្រាង្គមណីមន្ទីរថាន ។ កុមារអេះ
កិកកិកបារម្ភ មន្តផ្ទុំគាគមមហាកំសាន្ត ទើបហៅថាថៃហៃកៃ
កល្យាណ សូមនាងប្រោសប្រាណប្រណីបង ។ ព្រោះបានព្ធ
នាមព្រះនាងស្មោះ បងស្ម័រន៏ងហោះនឹងហៃលធ្ងន់ មករប
មាសម៉ត្រដោយចិត្តប៉ង ឲ្យដួចបំណងបងប្រាថ្នា ។ សូមស្ងួន
ពិសីស្តីមួយមាត់ កុំឲ្យស្ងួនស្ងាក់ថាក់វាចា ជ្រោះព្រះបិតុរង្គទ្រង់
មេត្តា ឲ្យវែកបញ្ញាណាំជាគូហើយ ។ ដោមកើយដោមដើក
ទក្តិយវង្ស កុំគិតកង់បង្អង់ឡើយ កុំស្ងាក់កុំស្ងើរធ្ងើយធ្មើយ
ចុញគុះគោះគើយមិនធ្វើយធ្ងន់ ។ កុមារបរពាយូរអស់ចិត្ត
ព្រះនាងមិនស្ប៉ិតស័ព្ទសាសង កុមារទោមទេញភ្ញាញ់កន្ទង
ព្រះនាងនូនល្អង់មិនរវល់ ។ កុមារឈឺចិត្តស្ម័រក្អកឈាម ដូច

ទៅចាំយាមនាងទិម្មល ងងុយរោកធ្លាក់ជាំទុក្ខទល់ ឲ្យតែអំពល់
ឥតអំពើ ។ មាន់មាន់លាន់ព្រួសរងាវកុះ ដើរចុះជជ្រកមកក្រៀ
ដល់ទៅដំណេកគេដេកមមេ រវីរវាយនិយាយវ៉ា ។ លុះដល់ថ្ងៃ
ក្រោយជាលំដាប់ កុមារបន្ទាប់អ្នកគយារ ដោយគិតជំរកគ្រេក
សាទរ នឹងទៅលួងលេដោយទុច្ចាយ ។ ភ្ញាក់ងាវនានាំឡើងលើ
ប្រាង្គ ប្រាសាទព្រះនាងនាថធោមឆាយ ដល់ទ្វារជាន់ក្រៅ
ហៅពីឆ្ងាយ ថាស្ងួនធេភឆាយបងមកហើយ ។ ខ្ញុំបងជាប្តី
ស្រីស្រស់ស្រាច់ បងស្តីប្ជូរស្តាប់ធាប់ធ្ងរធ្វើយ វែកកុំការធិគន់
កន្តើយ ធ្វើហាក់ហើយនៅស្ងៀមស្ងាត់ ។ បើមិនស្រឡាញ់
ក៏វាហ៍ វែលនែអប្អូនស្រីស្តីមួយមាត់ ខ្ញុំបងភ្ជួជពង្សរហាក្សត្រ
យសសក្តិសម្បត្តិក៏សមគួរ ។ ចាំងរូបចាំងឆោមលម្អបើ នាង
យកជាប្តីយល់មិនជួ កុំធ្វើប្ញកធ្វើធំរកើនក្ដួ ប្អូនមិនមួតាអៀន
ខ្ញុំបងល្អស្រេចផាច់លោក សម់ជាកស្តាព្រះស្វាមី ខ្ញុំប្អូន
ល្អស្រេចផាច់លោកិយ សមជាមហេសីនៃរៀមរ័ក្ខ ។ ប្អូនអើយ

ប្អូនមាសចិត្តប្រសើរ កុំធ្វើអំពើឲ្យស្មើស្មាក់ យប់កាន់តែជ្រៅ
ត្រូវក្រជាក់ រងាញ់ញាក់អស់អង្គប្រាណ ។ កុមារចចោអស់
ចំណោះ ធ្វើមុខស្រមេះវេះចង្ក្រាន ព្រះនាងក៏ពុំឆ្លើយតបវាន
កល្យាណព្រួសប្រាណសម្ងំលក់ ។ កុមារឈឺចិត្តតែទន្ទេញ
សំណាងខេះពេញហៅដូចល្ងក់ ចាក្វាមស្មុះក្តុកទៅចាំងង់
ពក្លក់ពក្មើដើរចេញវៃ ។ លុះដល់ដំណាក់ជាដំណេក ប្រាស
ដេកសន្ទឹងឥឡែស់ខ្វៃ មមើមមាលគិតម៉ៃ វិតវាំពឹងវេទុក្ខា ។
លុះជួបថ្ងៃជាតំរប់បី ដល់យប់ត្រីត្រូវសញ្ញា ភ្ញាក់ងារធានាំ
ពេលកុមារ មួយទៀតយាត្រាឡើងលើឋាន នៃក្តនារីកជះសរដ្លា
កុមារកាណចិត្តក្លាហាន ក៏វែហានវែស្រែកហៅនាងកល្យាណ
ថាវៃហាយោវម៉ាងសំឡាញ់បង ។ អញ្ជើញវែររបើកសន្ទិយា
បេញមកពីម្ចាកុំល្ហូរល្ហង ដ្តេចម្ចាចរវាមកបានម្តង នួនល្អង
កុំវែស្អនវែក្រេនចិត្តា ។ ភ្ញៀវមកគួរកេស្វាបាវ ខ្ចួលភ្ញៀវថ្មី
ហើយស្តីថា ទើបត្រូវកម្រោប់ឲ្យបាប់មាត្រា មិនជែលនេណា

សៀមក្រមីន ។ ប្អូនជារាជបុត្រក្សត្រិយ៍ប្រសើរ មិនគួរនឹងធ្វើម្នាក់យ៉ាងនេះ យ៉ាងនេះគួរឬស្រីព្រលឹង គួរតែរំពឹងឲ្យត្រូវច្បាប់ ។ ធម្មតាកើតមកជាកូនស្រី បើគ្មានស្វាមីតាមសណ្ដាប់ គេថាអប្រិយស្រីឥតស័ក្ដិ ខុសនឹងដម្រាប់ពីបុរាណ ។ មិនគួរកំណាញ់ពាក្យមួយម៉ាត់ សម្ងំស្ងាត់មិនសងសារ មួយម៉ាត់កើតកាត់ថ្លៃប៉ុន្មាន រៀមក៏ហាក់ហានជូនតាមថា ។ ឬក្រែងស្ដីនោះជ្រុះមាសប្រាក់ ឬមួយក្រែងធ្លាក់ផ្កាចម្បា ចូលប្រាប់ចំពោះសោះកន្សា ឬមិនចរចាតែនឹងបង ។ ឯប្រុសឯទៀតធ្ងៀតធ្ងងស្ដី ឯចិត្តទេឬស្រីស្នេហ៍ស្នង ឬមួយគង់នឹងលុងកខ្លួនទើបមិនសាសងស័ព្ទពាក្យ ។ ឲ្យបងទន្ទេញដូចសូត្រធម៌ ពាល់តែសុកកញ្ញើតន្ត្រើយ តាំងពីព្រលប់យប់យាមពីរ គួរឬនារីមិនមេត្តា ។ ព្រះនាងស្ដែងស្ដាប់ក្សត្រពច្បាស់ ខ្មាស់ណាស់ស្ទើរនឹងផ្ទេរផ្កាលា ទ័លព្រះសង្កាំតាំងសច្ចា នឹងហើយតេតភារៈថាមិនបាន ។ គិតហើយប្រាស្រ័យសម្ដីលក់ តែក្សម

និទ្ទុក្ខសុខសំរាន្ត លង់លុះរៀបរះព្រះសុរិធាន កុមារពិលក្ដានមកហៅឧជិត ។ ថ្ងៃក្រោយនឹងឲ្យបុត្រក្សត្រា ឡើងទៅចរចាលោមថ្នមថ្នឹក តាមដោយបំណងប៉ុនប៉ងស្និទ្ធ នាងសោកមិនស្បើតលោមចរចា ។ បុត្រក្សត្រាសោយលលៀនរាល់អគ្គ ឡើងទៅស្ដីចង់ដោយប្រាជ្ញា សព្វយប់តាល់គ្រប់អគ្គកាត្មាពុំដូចពិត្តាលាវិញបាន ។ កាលណោះព្រះបាទរាជព្រហ្មទត្តជ្រាបដាក់ជាបុត្រក្សត្រប៉ុន្មាន ៖ ស្រដីលួងលោមនាងការ្យាណនាងក៏ពុំបានសាន់សាសង់ ។ ទ្រង់ក្ដៅព្រះទ័យទោមនស្សក្សត្រាត្រាស់ប្រាប់មន្ត្រីផង ថាអញពិរលច្ចល់ក្នុង ពីនាងនួនល្អឯកជបុត្រី ។ កូនស្ដេចទាំងនោះនាងពាល់ចិត្ត តាមគិតមិនគួរមិនគប្បី មិនមែនជាគូទេដឹងឬ បានជាកូនស្រីមិនស្ដីថា ។ ម្នាលមន្ត្រីពេជទាស ចូរចេញប្រកាសជាសញ្ញា ចុះហត្ថលេខាបិតបោះត្រា ប្រាប់អ្នកពជការមុខមន្ត្រី ។ បើមានកូនប្រុសកំលោះស្អាត ដែលធ្លាក់មារយាទ

សព្វសេចក្ដី ប្រកបនៅរូបឫកស្មើ ថែងរបេះសំដីអធិប្បាយ ៗ
ឲ្យមានប្រដាប់សម្រាប់អង្គ ឲ្យសមសក្ដិសួនទីនអង្គកាយ នាំ
មកបរោតកេតុឆ្ងាយ ក្រែងនាងនោមឆាយត្រូវចិន្ដា ៗ បើនារី
ក្រស្ម័គ្រស្មោះសរ និយាយតបតទីនទរណា អ្នកនោះបំពោះ
មានកំសនា បានដូចចិន្ដាជាទុកស្រោប ៗ អែក្រៅទៅគេក្ដួង
ប្រចាំ ឲ្យគេនាំនាំទើបត្រូវច្បាប់ អាមាត្យបន្ទំចាំសារសព្វ ក្រោម
លាប្រញាប់ចេញប្រញាយ ៗ មកដល់តេងគុម្ពក្រុមអាលក្ខណ៍
ថ្លែងប្រាប់ឲ្យដាក់កែនខ្វល់ខ្វាយ អាលក្ខណ៍ទើបតែងក្រដាស
ហ្វាយ ហើយចាក់ចែងតាយគ្រប់ទិសា ៗ គ្រានោះអស់
កូនមុខមន្ត្រី បានដឹងសេចក្ដីសព្វអក្ខា ស្ទុះសឹងក្រេកអរដេក
ឧបមា គាត់តែងកាយាជាប្រញាប់ ៗ ស្រវាជ្រើសរើស
គ្រឿងយ៉ាងឯក ផ្ទូកៗដោយពណ៌ល្អចំណាប់ ខ្ទះស្លៀក
ខ្លួនខ្មៅការចែរបាប់ រោជ្រពាក់ប្រដាប់សម្រាប់ដៃ ៗ
ក្រវាត់វិមទាក់លាយល្អស្រស ដាក់ក្បួនពេជ្រពាសមានដំឡៃ

ស្បែកខ្លុះជើងស្រោមជើងឫកធ្មេងថ្មៃ កាត់សក់ក្រៃឡៃបែបខ្លួន
ស្ពុង ៗ នាលិកាមាសស្ពុងមានទាំងខ្សែ សាយ៉សបខ្ទស៊ីខ្សែគ្រួន
ពាក់មួកកៅស៊ូគូសំយុង មានទាំងបាឡូនបំពុងកាន់ ៗ ខ្ទះតែង
កាយាយ៉ាងសុភាព សុំពត់វិមទាត់ក្បាច់អតចាខ ជាយចាក់
ផាភ្ញីមានផទាន់ ម៉ូតសក់ពាក់ពាន់ផាន់ផុបៃ ៗ ពាក់អាវសា-
ក្លាកស្អាតខ្មៅយង់ លើងរលង់លេចស្មើ ត្រាក់វិមវាត់ស៊ុមទូខ្វី
កន្ទុយបារីបង្គីមខ្ញូ ៗ ខ្ទះតែងស្លៀករវាយ៉ាងបាកាំង កាត់សក់
ទុកក្បាំងពាក់វែនតា ពាក់អាវសាយ័សដាក់នាលិកា មាត់
សោតស៊ីស្ទាផុះផ្ទញស ៗ ខ្ទះស្លៀកសារុងស្រង់ដល់តែង
បងកកខៃឡង់ស្ពូតសាច់ល្អ ពាក់មួកបេពក្បាច់គីវល្ងៃ មានភ្នួង
ផ្កាពណ៌ពាក់កដៃ ៗ កាត់សក់ពោធិ៍លជាយ៉ាងខ្វី លាប
ប្រេងគាណីអប់មាល័យ ពាក់ស្បែកជើងផ្កាត់ក្រវាត់ស្បែ ថ្ពក
សោតត្រៃស័យអ្នកលេងប្រាណ ៗ អស់កូនយោធាសេនាមាត្យ
តែងក្លួសក្ដស្អាតយ៉ាងកុំជាន មិនគិតក្រោះក្រោយដោយចិត្ត

ស្ថាន បងបានស្រីថ្លៃជាពន្លឺភា ។ ប្រកួតគ្នាឯងនឹងគ្រប់
ប្រាណ បងរកប៉ុន្មានក៏មិនបាន ខ្ញុំរៀនគាថាបញ្ចាំសេនា
ខ្ញុំបាក់ដីកង្វេងសំណាង ។ ខ្ញុំអួតថាអញវេលានេះ បើគាប
ជំរះមានបែបយ៉ាង មានគេតាយទុកជាកស្តូភាន ថាបានឡើង
ប្រាង្គប្រាសាទខ្ពស់ ។ កឡៅក្រវិនរស្តេចខ្ទង់គេ ឲ្យទៅ
លែលកស្គរពិគ្រោះ នឹងព្រះធិតាជាក់ដំរោះ មុខជាមាន
ឈ្មោះម្តងនេះហើយ ។ ខ្ញុំជាក្បៀនភក្តិនាក់ស្គាល់គ្នា ព្រហើយ
សន្ធនាថាអ្នកអើយ ខ្ញុំពឹងអ្នកទុកឲ្យហើយ កុំភ្លេចខ្ញុំ
ឡើយណាអ្នកណា ។ អ្នកបានជាធំខ្ញុំស៊ីបុណ្យ ប្អូនទៅផ្គាប់
ផ្គូនគ្លៀកផគារ សូមបានប្រាក់វ៉ៃមានមេត្តា ខ្ញុំព្រគេថាប្រុករភ្នួន
ភ្លាន ។ លុះរៀបស្រេចស្រាប់ឆាប់ម៉ឺម៉ា ទៅគេភ្នាក់ផ្ការជា
ចានហ្វាន ឲ្យនាំស្រុកន់ទៅកាន់ប្រាង្គ ប្រាសាទខែនាងឆាប
ដារ ។ ដល់ហើយថ្វាយថ្ងៃចែងរាំងខា ភាមជាយប្រាជ្ញាភាចិ
រាំង ជាផ្សែកសម្តេចព្រះភូមិ ឲ្យយើងចរលីឡើងមកគាល់ ។

ញញឹញព្រះនាងអ្នកពីសី ឆាតព្រះសុរិយ៍ទុំទុំញញាតាល់ កុំទ្រង់
យេតិតតិតពីផល យើងខ្ញុំសូមស្គាល់ព្រះភក្រ្តា ។ បេះតែ
យាយនៅម្នាក់ឯង ដូចគេសាំងនឹងមិនមេសនា អស់ចិត្តអស់
កផុកប្រាជ្ញ មិនដូចចិន្តាយាត្រាថ្កាន ។ ថ្ងៃក្រោយសិន
គ្រូនសេនីយ៍ ទៅពលក្រើពុំផែលខាន លង់លុះពាល់គ្រប់
វក្កត្តប្រាណ នាងឆាថកល្យាណគ្នាឧបរតា ។ រូបស្រេច
ថាបដល់មហាក្សត្រ ព្រះបាទព្រហ្មទត្តទោមរត្តិយា ព្រះអង្គ
នឹព្រួយព្រះចិន្តា បង្គាប់សេនាមុខមន្ត្រី ។ ឲ្យបាក់ស្នាក់ផ្ការជា
រាយគង ប្រកាសបារ៉ាគង់សព្វផែនដី ជាកូនកុដុម្ពិកឬសេដ្ឋី នៅ
នឹបុរីរាជភាក ។ បើអ្នកឯណាក៏សនាមាន អាចបេះរះព្យាន
ពាណីតា នឹងនាងស្រីស្រស់ជាភាប់ជា យើងក៏មិនពាក្យ
បំផី ។ អមាត្យប៉ង្គំតាំបង្គាប់ លាចេញក្រឡប់ប្រញាប់វ៉ី
ភិតែនប្រាប់ប្រាមកាមសេចក្តី ដូចតាំងប្ញកដរដ្ឋា ។ ពួកកូន
សេដ្ឋីនៅក្នុងក៏ នាំគ្នាមកមីប្រើនក្រៀបក្រោ សឹងទៅនិយាយ

ប្រាយប្រាជ្ញា ដោយនៅពៅហារអធិប្បាយ ៗ ព្រះនាងកុំ
ស្លាប់សំពីងន កុំដូចបំណងអ្នកទាំងឡាយ ទោមនស្សក្តួចចិត្ត
ជៀតគិតស្តាយ ក្រហល់ក្រហាយគ្រប់អន្តប្រាណ ៗ

រឿងនេះលើកទុកកុំទាន់ថែង នឹងថាច់សំដែងដោយដើម
ដាន ពីសព្វសិទ្ធិទុក្ខាហាន កាលវិលចាកបាទព្រះអាចារ្យ ៗ
ពេលយប់ឈប់ផ្ទំប្រែបក្ខប្រោះ លុះព្រឹករៀងរស្មោះបរយាត្រា
ទឹងគីលៀនវៃបងបកាយា ដោយដងអរញ្ញាព្រនាល័យ ៗ
+ទុកសព្វសិទ្ធសត្វចក្ខុ ខ្ញុបាទក្ដុជាក់ព្រៃក្រលាសព្រៃ
លង់លុះគីងចំប្រៀងថ្ងៃ ពាមព្រៃត្រាច់ដល់ឋានតាញ ៗ
ដល់ស្រេចទីបះស្ដចក្រោមវិជ្ជ ជនកជនខីទាំងខ្មៅរ ទាំងពីរ
សេដ្ឋីឃើញបុត្រា អវេកៗបញ្ជាទីបសួរថ្កាន ជាវិចាកូន
ប្រុសប្រាសព្រាត់ទៅ ឃើញនៅនិទុក្ខគុំសុខសាន្ត ថ្ងៃនេះបាន
សៀយល្ហើយពីប្រាណ ព្រោះបានឃើញបុយាត្រាដល់ ៗ
មួយទៀតកូនឃ្លាតរៀនវែងឆ្ងាយ ចេះម្ដេចចូលធ្វើយ បោបល់

ប្រាប់ឃើញឲ្យស្មោះសោះវិធ្នល់ កាមដោយកិច្ចកលកូនរៀន
បាន ៗ កុមារស្ដាប់ស្ដាប់សព្វពាក្យ ជនកជននីឆ្លើយសន្តាន
ទើបក្រាបជំពាបទៅវិញបាន កាមដោយដើមដានតភមានខ្ញុះ ៗ
សេដ្ឋីពុកវែងចុះបោ សួរសាកបុត្រាជៀងជាក់ច្បាស់ គាប់
ជ្ញុំកោពាក្យមួយស្ងៀនស្ល: ដើរមកដល់ផ្ទះមហាសេដ្ឋី ៗ បាន
ជួបបានដល់បានយល់អគ្គ ព្រះពោធិវ័ន្ទព្រាន្តដ៏ងស្រី ល្អលើស
ល្អលប់គាប់ផែនដី មានចិត្តមេត្រីចាប់ចេកតា ៗ សួរដើងថា
ទើបនឹងវិលវិល មកពីរៀនសិល្បគក្កសិលា ទើបលាលះ
ពោកមកនេះហ វិលចូលកិច្ចការក្សត្រថ្កើនថ្កាន ៗ ដំណាល
ទូលកាមដោយដំណើរ ជាឃើញទុំដើរទៅដល់បាន ឃើញ
កុមារមួយទើបវិលថ្កាន វែនមានយោបល់យល់កិច្ចការ ៗ
ជាកូនកោណ្ឌញ្ញាសេដ្ឋី នៅក្នុងបុរីយើងនេះណា នាមឈ្មោះ
សព្វសិទ្ធកុមារ វែនមានផ្ទនសាធាំសោឡស ៗ ទើបវិលមក
ពីតក្កសិលា រៀនសិល្បសាស្ត្រចេះទាំងអស់ ល្អស្រួលល្អ

ស្រេចដាច់គំរោះ   គ្មានខុសគ្មានទោះទាស់ត្រង់ណា ។
សម្ដេចព្រះមហានរបតី   ជ្រាបហើយចក្រីមានឱង្ការ   ហៅឈ្មោះ
ចូលឯងចរយាត្រា   ទៅយកកុមារនោះមកឆាប់ ។ ពាក្យ
បង្គំក្រាបលុតលា   ចេញចរមន្ត្រីមាជាប្រញាប់   ទៅកាន់ចន្ទគ្រាម
តាមបង្គាប់ ដល់ហើយទើបប្រាប់មហាសេដ្ឋី   ថាព្រះករុណាជា
អម្ចាស់   មានព្រះឱង្ការលើសិរសី   ឲ្យយកសព្វសិទ្ធមានល្បី
ចូលគាល់ចក្រីកុំបីខាន ។ ចូរទៅឲ្យគ្មានគង់ថ្ងៃនេះ តែរះយើក
យូរយល់កុំបាន   សេដ្ឋីស្ដាប់ហើយក៏យំញ័រប្រាណ   ដោយពុំដឹង
ជាដំណើរអ្វី ។ ទើបប្រាប់សព្វសិទ្ធបុត្រពុំងា   កូនអើយអង្គ
ព្រះនរបតី   ឲ្យបាទៅគាល់ព្រះចក្រី   កុំបីបង្អង់រង់រេក ។
កុមារស្ដាប់ជាក់ហាក់ព្រួចព្រៃ   ហាក់បានលេចឮពាក្យពណ៌នា
ទើបរៀបពាក់បែងកែងអង្គា   កបរូបឫកពាល្អប្រិមប្រិយ ។
គោណ្ឌញ្ញទើបប្រាប់ទៅភរិយា ឲ្យរៀបភោជនាហារចំណី ពីសា
ពីសាលក្រកាលថ្មី   ឲ្យភរិយជិនស្រេចនឹងអាជ្ញា ។   ទៅកំលៀន

ដែលជាគូគាប់   បរិភោគស្កល់ស្កប់គ្រប់ប្រការ   នាំគ្នាតាំងបថ្វី
យាត្រា   ទៅដល់ថ្នល់ផ្លូវដើកក្រុងត្រៃ ។   មើលមានចំនិញ
ពេញក្រៀបគ្រា   រាយរៀបរបៀបមានដំរៀ   ទៀនព្រមទូតតាត
សាក្លាកស្បៃ   តោមកែវចរណពាក្យដង្ហែ ។   មានហាងបាកំង
កាំងចំនិញ   ចំនើបទើបចិញសុទ្ធសីងកែ   គោញាក់អប់សេន
បៀបីសស្ក វិចភ្ជមុគកហាវ្វែរប៉ាំង ។   ការស៊ីលស៊ូសាំពីញ៉ង
លាមបាញ់សារ៉ុងពែពាកខ្ញាំង   ហាវ៉ីកូអូម៉ានៅស្រោទ្រាំង   នំបុំង
ការីលីម្ហូណាក់ ។   គ្រឿងស្ងោរសាស៊ីមិនមានខ្វះ   ផាមួងហូល
មាសនៅមួកឆក្រ   ក្រោមដើងស្បែរគដើងខ្សែក្រវ៉ាត់   ច្រើន
ពណ៌ភេកក្នាត់ល្អថ្លាថ្លៃ ។   មានហាងឈ្នួសមួយនោះចិញ
សុទ្ធសីងចំនិញស្រុកបារាំង   បរបាប់ខ្ទឹមតាក់ខ្ទះគោស័យ   សិង
មានដំរៀក្រែកខ្លួន ។   ហាង៥ចិនជាផ្លាលអន្លើ   មានសព្វ
សារពើចំនិញផង   អាខេកគ្រប់ពណ៌ល្អអក់ហ្ពុង   ប៉ុនប៉ងចិញ
ម្ជីអកបីខ្វះ ។   ថ្ងៃងក់ស្រីផ្កាអេកលក់ក់ន   បែរក្លុកការពារ